

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugoslov. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana.

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

**Uredništvo Učiteljskega Tovarisa
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.**

Rekopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovarish izhaja vsak četrtek pop.
Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Za neorganizirane 30.— Din, za naročnike v
inozemstvu 40.— Din letno.
Posamezna številka po 1.— Din.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana,
razpise služb je plačati po 75 para za
vsako petit-vrsto. Priloge stanejo poleg
poštne še 25 Din.

**Telefon uredništva
štev. 312.**

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste,
če se tiska enkrat 75 para
za nadaljnja izvršenja primeren popust.
Oznanila sprejema upravništvo lista.

**Članstvo ljubljanskega Poverjeništa
UJU ima s članarino tudi že plačano
naročnino, torej ni treba člansku na-
ročnine posebe plačevati.**

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne
stvari, je pošiljati samo na naslov:

**Upravništvo Učiteljskega Tovarisa
v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6./I.**

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklamacije so proste poštne.

Šolska uprava z ozirom na delitev Slovenije v dve oblasti.

(Poročilo podpredsednika pov. UJU tov.
A. Gnusa na seji širšega sosveta v Ljub-
ljani, dne 19. jun, t. l.)

Resnica je, da je politično admini-
strativna razdelitev slovenskega ozemlja
za dobo bivše Avstrije povzročala ne
samo slovenskemu učiteljstvu nešteti
krivice; za učiteljske pravice in zahteve
se ni nihče zmenil. Mogočnejši so pač za-
htevali od učiteljstva točno izpolnjevanje
dolžnosti, toda njega pravice so gazili ter
dopustili, da se ga je napadalo, teptala
njega čast in uničeval ugled celega stanu.
Tekom let so se sicer te razmere polago-
ma tu več — tam manj — izboljševale, za
kar pa se je zahvaliti smotrenemu delu
in odločnemu nastopu učiteljske organiza-
cije.

Kolike važnosti je bila naša »Zaveza«
za naš stan, za naše narodno šolstvo bilo
bi odveč povdarjati. Še le po ustanovitvi
naše osrednje organizacije dobilo je slo-
vensko šolstvo pravi razmah. V medse-
bojnem občevanju in stiku spoznavalo se
učiteljstvo drug drugega, navduševalo se
k delu za samosvojitev, k složnosti,
skupnosti ter odločnosti v borbi za zbolj-
šanje svojega duševnega in gmotnega
interesa.

Nastala je cela vrsta novih podjetij,
naprav, zadrug in pridobitvenih društev,
katerih vsestranski razvoj pač najbolji
jasno dokazuje, kaka sila, kolik napredek
je v združitvi.

Učiteljstvo si je ustanovilo v doma-
čem jeziku lepo pedagoško literaturo za
svoje nadaljnje izobrazovanje, izdalo celo
vrsto mladinskih spisov, ki naj goje in
širijo narodno zavest, razna človekoljub-
na pridobitna in gospodarska podjetja pa
naj dajo sredstva za olajšavo socialne
bede pripadnikom učiteljskega stanu —
vdovam, otrokom, sirotam — vse pa naj
služi povzdigi ugleda in časti našega sta-
nu med narodom.

Po prevratu, koncem leta 1918, se je
zlasti pokazalo, kolike važnosti je bila
naša sloga, naša solidarnost. Složni smo
dosegli uspehe, ki smo jih svoičas imeli
za sanjarije.

Z uvedbo, ki jo je izdal ministerski
svet kraljevine SHS na podstavi člena
59. v smislu člena 135. ustave o razdelit-
vi naše države na oblasti so padle meje
nekdanjih avstrijskih dežel. Ozemlje Slo-
venije se je razdelilo v dve oblasti, ljub-
ljansko in mariborsko. Ta delitev pa vse-
buje nevarnost, da se pojavijo v po pre-
vratu ujedinjeni Sloveniji zopet separa-
tistična stremjenja, da se bo delil naš rod
vnovič v Kranjce in Štajerce.

Tako v interesu slovenskega šolstva
kakor v interesu slovenskega učiteljstva
je, da ostane šolska uprava v Sloveniji,
tedaj za obe oblasti skupna — enotna,
kajti le takrat ostane med slovenskim
učiteljstvom trajna in prava vez, le pod
tem pogojem se bo krepila in razvijala
naša lena organizacija vsestransko in po-
voljno: le tedaj se bodo naši stanovski,
prosveto-pospešujoči listi izpopolnjevali,
naša gospodarska, socialna in kulturna
podjetja na cvetela in dala temelj novim
ustanovam v blagor in dobrobit učiteljskega stanu.

Ti razlogi so vodili zastopnike učiteljskega v višjem šol. svetu in bili edino merodajni, da si je plenum višjega šol. sveta na eni svojih seji osvojil predlog za enotno šolsko upravo na slovenskem ozemlju. Iz navedenih razlogov stavim iz nastopni predlog:

»Širji sosvet UJU — poverjeništvo Ljubljana se izreče za enotno — nerazdelno, za obe oblasti v Sloveniji skupno šolsko upravo. V korporaciji, kateri se bo overila šolska uprava, pa morata biti obe oblasti enakomerno zastopani.«

Ker temelji predstojeci predlog edino na tem, ohraniti našo stanovsko organizacijo neokrnjeno in čvrsto, ker nikakor ne krati pravic v eni ali drugi oblasti službujočega učiteljstva, sem uverjen, da more vsak glasovati zanj in se nadejati, da to tudi stori.

Ovire povoljnih učnih in vzgojnih uspehov v šoli.

(Poročal na okr. učiteljski konferenci v Ljubljani dne 24. junija 1922. Fran Skulj.)

Človeštvo danes hitro živi in hoče v velikih požirkih uživati vse, kar nudi svet. Od tod ono hlastanje po blagu in

premoženju. Morala je potisnjena v zadnji kot. Z neko lahkoto se vzame vse, kar pride na človeka. Ljudje so brez plemenitih čustev, žive v neki duševni apatiji in brezskrbni za bodočnost. Mladina živi v tej eri in kdo bi se čudil, če se vsega tega ne navzame. Lahkomišljenost je v mladini do blaznosti vkoreninjena. Vse delo, ves napor, vsa skrb vzgojitelja pri taki mladini bob ob steno. Šola stori kar more, pogosto z neizmernim trdom, toda dokler ne posežejo vsi, pa prav vsi činitelji v boj proti splošni propalosti, toliko časa ne bo mogoče zaježiti in omejiti samo po šoli ono zlo, ki mori mladino današnjih dni. Pogosto čujemo: »S starejšo, šoli odraslo mladino ne bo mogoče mnogo napraviti, pri šolski mladini treba pričeti.« To načelo se mi zdi popolno napačno. Vseh, ki tako govorijo, je ono stališče, ki jim ga nudi komodnost. Tako govorijo vsi oni, ki jim ni pri srcu kulturna povzdiga naroda in ki ne ljubi šole. Z praznimi frazami rešujejo največje probleme in v tem slučaju si mislijo: »Šola, vzgojitelji, tu imate kost, glodajte jo, mi bomo imeli še nadalje priliko zabavljati, da šola ničesar ne stori, da je to silno draga, a brezplodna institucija. — Tudi na šoli odraslo mladino je treba vplivati in težiti po tem, da se vrne zopet na prava pota. Ti bodo stalno vplivali na mlajše: postali bodo starši — in ali naj vzgoja in pouk napreduje, če bodo starši nevzgojeni? — Kdo naj se briga za vzgojo teh? Pravim da vsi, ki so poklicani vzgojevati. Učitelji, društva, cerkev in država, vsak s svojimi sredstvi, s svojimi metodami, toda iskreno in pošteno. V mestih naj se ustanove, kakor imajo že v Celju in Mariboru, ljudske univerze, po deželi naj vzamejo v roko ljudsko izobrazbo učitelji, duhovniki in inteligenti, komur je pri srcu kulturni pokret naroda. — Kakšen je vpliv doma? Ne dosti boljši kakor oni mladinske okolice, saj je vzet iz mase enakih, je molekul od iste materije z vsemi slabostmi svoje okolice. Pomembnejši in izdatnejši je bodisi v dobrem, ali v slabem, kolikor boljšo ali slabšo vzgojo imajo starši sami. Krivice nikomur! Veliko je še staršev, pri katerih je krepost premagala splošno pokvarjenost, toda eno je več ali manj vsepovsod doma, to je materi-

jalizem, ki se je globoko ugnedil skoraj v vse domove. — Opazoval sem tekom teh težkih časov otroke raznih stanov in našel sem prav presenetljiv rezultat. Otroci srednjestituiranih staršev, ki imajo svojemu stanu primerno izobrazbo in dobro vzgojo, so povprečno dobri in napredujejo. Otroci bogatih, zlasti onih, v in po vojni obogatelih so brez vsakega idealnega poleta, brezbriznost jim gleda iz oči. Topi so za opomine, brezvestni v delu, lahkomišljeni po veliki večini do skrajnosti. Iz njih gleda vojna psiha staršev. Pri otrocih revnih starišev je malo brige za pouk, njih srca so prepojena komunizma in nihilizma. Kje so otroci to dobili? V šoli ne — dom ali okolica sta jim dala to.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Jugoslavije.

— Okrajna učiteljska konferenca za mesto Ljubljana se je vršila dne 24. junija t. l. v dvorani »Mestnega doma«. Nadzornik M. Hočevar otvoril konferenco ter pozdravi navzočega viš. šol. nadzornika dvor. svet. E. Gangla, čestita njemu, tovarišu Jelencu, Dimniku, Dostalju in tovarišici Zupančičevi k odlikovanju. Pozdravi tudi navzočega g. mag. svetnika Laha. V iskrenih besedah proslavlja veseli dogodek v naši državi, poroko Nj. Vel. kralja in kraljice. Učiteljstvo zaključil njegov govor s trikratnim živio-klici mladoporočencema. Svojim namestnikom imenuje tov. Jelencu. Zapisnikarjem sta bila izvoljena tov. Jegličeva in Belin, overovateljem zapisnika pa tov. Engelmanova in Legat. **Nadzornikovo poročilo:** V osnovno šolo hodi 2629 deč. in 2292 dekl. = 4921 otrok. V mešč. šolo pa 400 deč. 1068 dekl. = 1468 otrok. Osnovne šole štejejo 126, meščanske pa 36 razredov. V Ljubljani je občutno pomanjkanje šolskih stavb zlasti za meščanske šole. Mestni obč. svet je sklenil sezidati novo šol. poslopje v Karl Kotnikovi ulici, kjer bi bili nastanjeni dekliška osnovna in dekl. meščanska šola. V to svrhu je sklenil najeti posojilo 15 milijonov K. Vendar ni dobila občina od strani pokrajinske uprave dovoljenja, zato se je moralo zidanje omenjenega poslopja odgoditi na ne-

LISTEK.

Na gore!*

»Gora ni nora, le tisti je nor, kdor gre gor!« Prijatelj, ti nisi dobro razumel. Gora ni nora, le tisti je nor, kdor ne gre gor! — Imaš tudi prav, nobeden ni nor. Kdor ni bil še na visokih gorah, pozna samo polovico sveta. Tam gori je vse novo, čisto drugi svet, kar vidiš krog sebe, vse je novo, vse je drugo kot v dolini. Cvetlice, trava, mah, grmičevje in ptice. Nasproti, nobenih cvetic, rastlin, ne trav ne vidiš tam gori takih, ko so v dolini. Na gorah se ti odpre velika knjiga prirode, na gore pojdi se učiti! Zrak, voda, rastline od najmanjše do najbojno razkošno razvite, različno kameenje, njihov sestavine, oblike ali od vode razjedene vodotoke itd.

Kako krepko se diha tam gori, kako solnce žari in kako okrepčujoča sapica

* Dobra knjiga za turiste je izšla v Učiteljski tiskarni, Kumauerjeve: »Planine«. Daje ti vsa navodila zaturistik. Posluži se je! Uredn.

pihlja! Živina na planini z zvonci binglja, čista kot bi jo umil. Saj ona je vedno na prostem, samo v hudem vremenu se zateče v stajo. To je raj na zemlji. Revez tisti, ki še ni kaj takega videl in užival; je le polčlovek. Ljudje mislijo, da uživajo življenje, kadar v dolini po sencah posedajo in se »krepčajo« s svežim pivom in drugimi pijačami.

Kako vse drugače je na planini! Bistri studenci, sveži zrak in ko se utrušiš, sedeš v senco z lepim razgledom v dolino. To je užitek, to je počitek in pomiluješ one dolinske ljudi, ki se pehaajo tam v dolini in vročini, po prahu in slabem zraku, a tu gori vsega tega ni. Tam doli huda vročina 30° C, a na našem Triglavu le še polovica od 30°!

Dobro, omenil sem Triglav 2863 m. Pa pojdemo gor, kako in kod? Vzemimo izhodišče Ljubljano! Od tu je možno celo turo v enem dnevu narediti. Seveda v treh je bolj prikladno. Zvečer se pelješ z železnico do Dovjega in greš 10 minut čez Savo v Mojstrano in tam prenočiš. Drugi dan na Kredarico, od koder je le še 1 uro na vrh Triglava. Iz Mojstrane peljejo pota po treh dolinah. Prva in najlažja je skozi Krmo dolino 8 ur. Druga,

a najkrajša pa bolj strma je dolina Kot, 7 ur, in tretja skozi dolino Vrata mimo slapa Peričnika do planinskega hotela pod Triglavsko severno steno. Aljažev dom 3 ure in od tod na Kredarico 5 ur. Tudi iz Bohinja vodijo pota na Triglav, a vsa pota se stekajo na Kredarici, kjer je udoben Triglavski dom SPD z vsemi jedili in pijačami preskrbljen in udobno prenočišče.

Če greš skozi Kot ali Vrata, je treba mnogo po snegu hoditi. Dobro je imeti pri sebi črna očala, da oči od bleśka na snegu ne trpijo. Ledenik pod Triglavom bode letos koncem avgusta ali začetkom septembra brez snega, hodil bodeš lahko po golem ledu, na kar posebno letos opozarjam, ker je po zimi jako malo snežilo in ta sneg se bode v tej vročini po večini stopil. To je redka prikazen. Bil sem že 54krat na Triglavu, a samo enkrat pred kakimi 25. leti — sem naletel na gol ledenik. To se bode letos najbrže ponovilo. Vse je kot velika razprostrana njiva in po razorih 2-4 m vzporedno eden od drugega oddaljeni tečejo mali potočki, kateri na večer prejenjajo. Ko drugega dne vzide zopet solnce, začnejo potočki na novo šumljati.

Kako se bodeš opravi in kaj s seboj vzela? Podlaga turista so močni in dobro podkovani čevlji, mehke volnene nogovice, tako da noga v mehkem postlana leži. Jaz hodim zadnje čase tudi v sandalah s pregibljivimi lesenimi podplati, v katere nekoliko malih žebličkov na redko nabijem. Noga je bosa. Hodi se prijetno seveda to le po suhih potih in po kamenju, v snegu se sandale prekmalu pokvarijo. Naredil sem že več lepih in tudi hudih tur s takim obuvalom n. pr. skozi Krmo na Triglav. Gorske čevlje pa nosim v nahrbtniku, da jih zamenjam, če treba za sandale.

Hlače naj bodo če mogoče kratke. Če greš z dolgimi, moraš pri vsakem koraku del hlače od kolena dol s kolenom vzdigovati in to sčasoma potnika po nepotrebnem utruja. Suknja je vsaka dobra, saj je med potjo ne rabiš in jo na nahrbtnik privežeš. Telovnik je nepotreben. Srajca naj bode, če mogoče redko tkana in če greš po hudi vročini in se močno potiš, jo lahko tudi slečeš in v nahrbtnik vtakneš. Ko se več ne potiš, jo zopet oblečeš. Končno imej še kako lahko pelerino s seboj za slučaj slabega vremena. Nahrbtnik naj ne bode preveč

določen čas. Izvršila pa so se razna popravila v šolskih poslopih, izboljšala se je oprema zvišale so se dotacije šol, vodstvom. Ker nimajo mestne šole šolskih vrtoval ali pa neprimerne, se je osnoval centralni šolski vrtinigršče. Misliti moramo tudi na kopališče. Pogrešamo lastnih gledaliških odrov. Letos je došla po zaslugi tov. Grčarja gledal, od šola na Barju. Na l. mest. deš. šoli so priprave v teku. Nabavljeno je les, za kar gre zasluga tov. Belinu. Nekateri šole imajo lastne skioptikone in primerne slike. Z medsebojnim iznosovanjem bi bilo mogoče prirediti več predavanj. Akcija rdečega križa ni povsem uspela. Ideja je sicer dobra, načrt pa ni bil posrečen. **Učiteljstvo:** V tekočem letu je delovalo na vseh ljubljanskih šolah 230 učnih moči. Tov. nadzornik se spominja umrlih tovarišic Grčarjeve in Miklavčeve. Učiteljstvo vstane v znak sožalja. V nadaljnjem razpravlja tov. nadzornik o utih, ki jih je dobil pri nadzorovanju tekom leta. Izrazi priznanje vsemu učitelstvu. Poročilo je temeljito in poučno. Poskrbi naj tedaj, da pride učitelstvu tiskano v roke, da se more vsak vanj pogledati in se po njem ravnati. Prav ima, podčrtam njegove besede: »Ni tisti učitelji ki dela radi odgovornosti napram javnosti — ampak tisti ki dela radi odgovornosti vesti.« Njegovo vseskozi dovršeno poročilo je bilo sprejeto z živahnim odobrenjem **O ovirah vzgoje in pouka je referiral tov. Fr. Skulj.** Ovire dobri vzgoji barirajo v splošni nemoralni in pokvarjenosti človeške družbe. Dom je dostikrat ognjišče pohujšanja. Materialistično razpoloženje mase, je stalna sila, ki vleče mladino navzdol. Neomajena svoboda zavaja mladino k lahkomišelnosti in jo odvaša od dela. Mladina vidi v uživanju cilj svojega smotra. Surovi ton časopisja, demagoško strank zastruplja od dne do dne ljudstvo, ki vsled tega mrzi šolo in vzgojitelje in se ne briga za kulturni pokret. Slabi socialni odnosi, zlasti beda in pomanjkanje življenja ter stanovanjska mizerija je tisto nesrečno olje, ki teče na ogenj splošne nezadovoljnosti in odporosti za vse dobro in zvišeno. — Pomanjkanje učil, samoučil in šol. poslopi ovira gotovo zelo izdatno pouk in vzgojo. Šolstvo je potrebno na didaktičnem polju temeljite reforme. Učiteljstvo pa se mora zavedati bodisi na vzgojnem kakor tudi didaktičnem polju svojega visokega zvanja. Referat je bil temeljito skozi in skozi stvaren in referent je žel za svoj trud mnogo priznanja in pohvale. — Obsežne, temeljite in globoko v prospeh šolstva ter kulture sploh segajoče teze so bile soglasno sprejete. Ako jih bodo merodajni činitelji upoštevali in izvedli, čemo kreniti na bolje. O preustroju slovenskega pouka na osnovnih šolah je predavala tov. strok. učitelj M. Palmetova. Snov je bila vseskozi temeljito obdelana. Ker izide v tisku, naj navedem le sprejete teze. 1. Najimennitnejša beseda v stavku je določni glagol, ki je glavni nositelj misli. 2. Vsak določni glagol družji v sebi 2 elementa: povedek in osebek; zato je že sam zase stavek, seveda najkrajši možni stavek. Brez določnega glagola ni stavka. 3. Beseda, ki rabi 3. glagolski osebi v pojasnilo, se menuje osebkova beseda. Stoji navadno v imenovalniku, v velelnih stavkih v zvalniku, pri glagolih »ne biti«, »ne ostati« pa v rodilniku. 4. Med glavnimi ter pomožnimi glagoli ni nobene razlike: glagoli so si po bistvu

z nepotrebnim obložen. Glej na vsaki gram, da ne nošiš preveč! Kos kuhanega svinjskega mesa in hleb kruha naj bode glavna stvar. V žep par sladkorčkov, katere med potjo v usta devlješ. Slaščice so tudi dobro došle. Sveže sadje je seveda jako dobro, a je pretežko. Klobuk naj bode kolikor mogoče lahek in dolga palica ne pretežka, okovana s kratko špico.

Med potjo jej vsaki 2 uri kaj malega, pri tem se malo oddahneš in na ta način vso turo razdeliš, tako da ne čutiš dosti napora. Ne vzemi nobene alkoholne pijače s seboj, pij le vodo, le tako bodeš čeli dan jednako krepak. To ti svetujem iz svoje dolgoletne prakse. V nahrbtniku imej za vsaki slučaj steklenico vode, če dalje časa do nje ne prideš. Pij vode kolikor se ti poljubi, le preveč nanekrat ne. Kadar n. pr. prideš do studenca in si žejen, pij najprvo le par požirkov, jej grizljaj kruha, potem pij malo več, jej zopet in končno se dobro napij in steklenico na novo napolni s svežo vodo. Ne razbijaj steklenic med potjo, zapomni si, da tiste črepinje vedno tam okrog ležijo in soljudem in živalim na-

vsj enaki. Kopule ni. Tudi glagol »biti« je v določni obliki povedek. 5. Ker pa je vsebina glagola »biti« zelo splošna, jo določujemo s povednim ali povedkovim določilom, ki stoji v imenovalniku, rodilniku, dajalniku ali v kakem sklonu s predložkom. Tudi oni glagoli, ki so doslej v nekaterih slučajih rabili za vezilo, kakor: ostati, postati, prihajati, imenovati se, zvati se, zdeti se, videti se itd. zahtevajo v svoje določilo povednega določila, ki more stati v imenovalniku, pa tudi v tožilniku in orodniku. Povedna določila ločimo torej v povedne sklene: povedni imenovalnik, povedni rodilnik, povedni dajalnik, povedni tožilnik in povedni orodnik ter v povedna razmerja (pov. sklon s predložkom). 6. Poleg osebkove besede in povednega določila dopolnjujejo in pojasnjujejo stavkovo misel še druga določila, kakor prilastek, predmet in prislovna določila. Razločujemo tožilniški, dajalniški in rodilniški predmet ter predmetna razmerja. 7. Skrčenih stavkov ni. Te vrste stavkov imenujemo »proste stavke z istovrstnimi stavkovnimi členi«. Imamo proste stavke z več osebkovimi besedami z več prilastki, predmeti in prislovnimi določili. Prostih stavkov z več povedki pa ni; saj je vsak določni glagol že sam zase stavek. 8. Tudi skrajšanih stavkov ni. Imenujemo jih »stavkovna določila, ki imajo veljavo odvisnikov«. 9. Pravih povedkovih zavisnikov nimamo, temveč samo zavisnike povednega imenovalnika; kajti le pov. imenovalnik moremo spremeniti v zavisnik, nikoli pa ne določnega glagola. Poročilo knjižničnega odbora se je vzelo na znanje. Konferenca je sprejela sledeče predloge: 1. Vsak učitelj prispeva mesečno (za eno leto) za okr. uč. knjižnico po 1 Din, počenši s 1. okt. t. l. 2. Vse učiteljske knjižnice naj se združijo v okr. učit. knjižnico. Mestna občina naj preskrbi za to knjižnico primeren lokal. V priznanje in vestno delo je bil enoglasno izvoljen stari odbor. Ravnotako je bil z vzklikom izvoljen stari stalni konferenčni odbor. — S tem je bil izčrpan dnevni red. Tov. Jelenc se zahvali nadzorniku za spretno vodstvo in poročilo zagotavlja, da bo rodila lepo uspela konferenca najboljši uspehe. Učiteljstvo sprejme z navdušenjem predlog tov. Skulja, da se pošlje vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in kraljici na Bled ter zaključí zborovanje z državno himno.

— **Na državni moškem učiteljskem v Ljubljani** so se vršili ustni zrelostni izpiti pod predsedstvom g. vlad. svetnika A. Črničevca v času od 19.—26. junija. Izpita se je udeležilo 57 kandidatov in sicer 33 rednih gojencev (gojenk), 8 licejskih maturantk, 9 srednješolskih abiturientov in 6 privatnikov. 1 kandidat je delal dopolnilni izpit iz slovensčine. Uspeh je sledeči: 9 rednim gojencem (gojenkam) se je priznala zrelost z odliko, zrelih je bilo 30; 16 gojencev (med njimi 8 rednih) je dobilo ponavljalni izpit iz enega predmeta, 2 kandidata sta med ustnim izpitom odstopila. Aprobirani: Bonča Leopold, Bradstetter Marjeta (z odliko), Čuk Zora (z odliko), Delkin Danilo, Del Cott Vida (z odliko), Dolgan Alojzij, Gergič Jurček (z odliko), Grom Milan, Jančigaj Stanko, Lusner Gustav (z odliko), Mašera Rudolf, Može Franc (z odliko), Mrak Jože, Oman Oton, Pavlič Jože, Petrovčič Albina (z odliko), Pucelj Ivana (z odliko), Stopar Ivan, Supančič Drago, Tanko Marija, Vilfan Maks, Zajec Adolf, Žnidaršič Justina; Demšar Antonija, Gabršek Marija, Hanuš Marija,

poti. Pusti steklenico celo ležati, ta ni nikomur napoti in znabiti komu še prav pride.

Začetnikom svetujem, da naredijo prejšnjo kako lažjo turo. Golica 1833 m je jako prikladna. Z Jesenic se pride v štirih urah in pol tja gori, kjer sta dve oskrbljeni koči. Na vrhu je Kadilnikova koča in pol ure pod vrhom spodnja goliška koča, obe oskrbovani. Z vrha je jako lep razgled na Koroško in dalje na Visoke Turje, na drugo stran pa v osrčje Triglava.

Če si se napotil na Triglav po dolini Vrata do Aljažvega doma 1012 m, lahko tam tudi več dni ostaneš. Od tam ti svetujem tudi turo na Križ 2410 m. Vsa ta tura ima veličasten gorski karakter. Kdor hoče v enem dnevu občudovati gorske velikane, njihove meli in snežišča prav do blizu, pojdi tja gori. V štirih urah si na vrhu. Tik pod vrhom gledaš z viška v eno križkih jezer, potem vidiš v Trento, v dolini Pišnico pri Kranjski gori, v dolino Vrata, na Triglav, njega ledenik in Kredarico, saj si skoraj v isti višini. Tam okrog vidiš še gorske velikane: Škrlatico 2138 m, Roglo 2582 m, Stenar 2501 m, Razor 2601 m

Hribar Nada, Kušar Ana, Nagode Marija, Rebolj Poldka, Skalar Ida; Lipič Alojzij; Jesih Josip, Marinč Martin, Mervar Franc, Tončič Vladimir, Vidmar Vinko.

— **Okrajna učiteljska konferenca za ljubljansko okolico** se je vršila dne 23. junija 1922 v »Mestnem domu« pod predsedstvom okrajnega šolskega nadzornika Andreja Rapeta, ki je uvodoma pozdravil goste konference, višjega šolskega nadzornika dvornega svetnika Eng. Gangla, dvornega svetnika in predsednika okrajnega šolskega sveta dr. Feriančiča ter zbrano učiteljstvo. V vznešenih, pesniških besedah se je spominjal Najvišje vladarske hiše, umrlega kralja Petra Osvoboditelja, kralja Aleksandra in kraljice Marije. Na njegov predlog se je odposlala Najvišji vladarski hiši vdanostna brzojavka, po dvorani pa je mogočno zadonela narodna himna »Bože pravde«. Gospod nadzornik in zbrano učiteljstvo so se spominjali tudi umrlih tovarišev-tovarišic.

Svojim namestnikom je imenoval predsednik konference ravnatelja Janka Žirovnika; zapisničarjem sta bila izvoljena učiteljica Jeraj Ruža in J. Wagner iz Most. — Poročilo okrajnega šolskega nadzornika je bilo temeljito, bogato poučne vsebine in polno praktičnih navodil, ki naj jih uporablja učiteljstvo v šoli pri pouku, da doseže kolikor mogoče največ lepih uspehov v šoli in izven šole na prostnem polju. Tovariš g. nadzornik je pokazal, da čuti z učiteljstvom, da pozna in ve ceniti pravo učiteljsko dušo; za svoje lepo poročilo je žel tudi tako bogato odobravanje. — Nato so sledila poročila poročevalcev. Idealno zasnovano je bilo poročilo ravnatelja Slapšaka iz Most: »Ljubezen učencev do učitelja, pogoj učnih uspehov«. — Tovariš Blagajne je poročal zanimivo o rokotvornem pouku. V svojem kratkem poročilu nam je podal mnogo praktičnih navodil za uporabo v osnovni šoli. — Tovarišica Rupnikova je poročala o temi: »Kako poučujemo zemlepis in zgodovino v osnovni šoli, da vzbudimo v učencih ljubezen do države«. Mlada tovarišica je dovršila svojo nalogo prav izborno; podala nam je v svojem izčrpnem poročilu mnogo lepih, bogatih misli, prežetih prave, čiste domovinske ljubezni, ki jo naj vzbudimo v naših učencih. — Tovariš nadzornik Črnačaj je poročal o »Šolskem vrtnarstvu«. Kdor je slišal to lepo predavanje, ki je bilo tako idealno zasnovano, prežeto polne prave učiteljske duše, je čutil v svojem srcu pravo zadovoljnost ter je vzljubil predavatelja kot svojega najboljšega tovariša, ki želi učiteljstvu le to, kar mu mora želeči le najboljša duša. — V stalni odbor so bili izvoljeni soglasno: Trošt Iv. Mihelič Viktor, Urbančič Josip, Darinka Franketova; namestnikom pa tovariši: Levstik Anton, Drašček Anton, Matajec Karel in Antončič Marija. — Ob koncu konference je izrekel g. nadzornik vsem predavateljem za lepa poročila, učiteljstvu pa za trudaljubivo delo v šoli in izven šole svoje priznanje. — Tovariš ravnatelj Žirovnik se je v imenu vsega učiteljstva zahvalil tov. g. nadzorniku za njegov trud, za tako lepo uspelo konferenco ter za njegovo vsestransko neumorno delovanje v prid šole in vsega učiteljstva.

— **Abiturienti ljubljanskega učiteljskega iz 1. 1907.** Več tovarišev je mnenja, da bi skupno obhajali petnajstletnico, ker desetletnice ni bilo mogoče. Ako vas je volja, da se po dolgih letih zopet vidimo, sporočite. — Tit Grčar, šolski vodja, Ljubljana-Barje.

itd. Vse te gore te obdajajo v neposredni bližini.

Ponovno vidim, kako prihajajo hribolazci z gore, z obloženimi klobuki pečnic ali planik, pa celo v šopke povezane in na vrh gorske palice privezanih. — To je vandalizem, to je pustošenje naše planinske flore! Vse potrgajo in porujejo oziroma uničijo, kamor pridejo in kolikor jim pod roke pride. Domu prinesejo vse te cvetlice že zvenele ali celo suhe in jih potem proč vržejo.

Če si par planink utrgaš, shrani jih v kositrni škatli in ko domu prideš, priredi vsaki cvetki par milimetrov peclja in jih deni v kozarec vode; takoj bodo zopet oživele. Če pa nimaš take škatle, pritrdi moker mah na konec pecljev, pokrij ta mah s papirjem in z vrvice dobro priveži. Zavij vse skupaj v velik papir in vtakni v nahrbtnik!

Vandalizem, ki se vrši tu in tam po planinah, bi se dal že pri otrocih v šoli odpraviti. So res včasih družbe, katere gredo po planinah in vse uničijo, kamor pridejo kakor kobilice. Izobražen človek tega ne stori. Vplivajte v šoli na otroke o raznih prilikah tudi v tem smislu. —

Alojzij Knafelc.

— **Poročil se je** dne 3. t. m. tovariš Fran Krašovec iz St. Vida pri Stični z gđc. Fani Jankovič, trg. hči iz Mengša. Obilo sreče!

— **40letnico službovanja tov. Janka Tomana, nadučitelja v Moravčah** proslavi Moravško pevsko društvo dne 30. t. m. ob 15. uri s koncertom in sodelovanjem vojaške godbe. Opozarjamo bližnje in daljne tovariše (ice) na to prireditve s pozivom, da se je udeležijo in tako počaste jubilej vrlega našega tovariša. Pri druženju se iskreno čestitkam dragega nam tov. Janka, želeč mu še mnogo zdravil in srečnih let. Zdravo!

— **Abiturienti(tke) ljubljanskega učiteljskega iz 1. 1912.** Dogovorno z večino tov. se sestanemo v soboto, 9. septembra ponovno v ljubljanskem »Tivoliju«. Uro sporočim prihodnjič. Tov. ki so v drugem poklicu, obvestim pismeno. — Dequal.

— **Mestni magistrat v Mariboru** je nakazal Slovenski šolski Matiči velikodušno podporo v znesku Din 1000, mestna občina v Celju je pristopila k S. Š. M. kot član z letno članarino Din 20.

— **Mesto venca na grob pokojnemu nadučitelju Francu Zopfu** je poklonilo Celjsko učiteljsko društvo 100 Din za revne otroke osnovne šole v Pristavi, kjer je rajni tovariš neumorno deloval nav 25 let.

— **V Slovenjgradcu je umrla** dne 23. junija t. l. vpokoj. učiteljica ga. Marijana Železnikar, roj. Vrečko. Službovala je svoj čas dve leti v Podgorju in 10 let v Šmartnem pri Slov. Gradcu. Bila je poročena s primarijem dr. Železnikarjem. Kot učiteljica je bila marljiva in vestna, kot sobroga in mati vzorna žena. Zapustila je štiri nedorasle otročiče. Blag ji spomin! N. v m. p.

Vestnik upokoj. učiteljstva.

—vp V sredo 5. t. m. se je vršil enajsti redni občni zbor »Društva upokojenega učiteljstva« ob dovoljenem številu članov v šoli na Ledini. Predsednik je otvoril zbor s kratkim nagovorom in trkratnim »Živio« na kralja in kraljico. Tajnik je poročal da šteje društvo sedaj 124 pravih in 10 podpornih članov. 11 članov pa se je preselilo tekom leta v takozvani boljši svet. — Vsled vedno rastoče draginje smo bili primorani letos zopet zvišati družstvene prispevke od 1.50 Din na 2 Din za vsak smrtni slučaj, in sicer tako, da dobe zakoniti dediči tolikokrat po 1 Din 50 p. kolikor je ob času smrti članov 50 para pa obdrži društvo za režijo. Z malomarnimi plačevalci doneskov se bo v bodoče v smislu pravil postopalo najstrožje. Kdor se še po drugem priporočnem obvestilu oziroma opominu ne bo pravočasno odzval, bo brez pardona takoj izključen. — Narodnemu poslancu g. Jos. Drogeniku se pošlje za nam naklonjeno in uspešno delovanje v parlamentu pismena zahvala. Društvene posle bodo v bodoče vodili predsednik I. Lokar, podpredsednik I. Kiferle, tajnik M. Breznik, blaginjak F. Kavčič, odborniki I. Gantar, A. Benigar in gđc. M. Marout. Račune bosta pregledovala J. Benedek in B. Krenner. — Ker bo prestopilo baie v kratkem več tovarišev in tovarišic v pokoj, pričakujemo, da se bo naše število izdatno pomnožilo. Vederemo! —k.

Trgovsko-obrtno in kmetijsko šolstvo.

Eng. Franchetti:

BREZ OBRTRONADALJEVALNIH ŠOL*

Obrtno-nadaljevalne šole so namenjene našim vajencem in slednjič vsemu narodnemu gospodarstvu. Obrtni kakor tudi trgovski naraščai prihaja v uk po veliki večini s štiri- do šestrazredno ljudskošolsko izobrazbo in le malo jih je, ki bi prišli iz drugih srednjih šol, zato jim je pouk v obrtno-nadaljevalnih šolah tem bolj potreben, ker vemo, da z ljudskošolsko izobrazbo danes najpreprostejši obrtnik v svoji stroki ne more napredovati tako, kakor to zahteva tok časa in da bi lahko vzdržal domačo in tujo konkurenco. Računstvo, risanje, knjigovodstvo, poslovno dopisovanje, kalkulacija, sposobnost za uspešno uporabo splošnega strokovnega znanja — vse to so neobhodni predpogoji za doseg uspehov v raznih obrtnih podjetjih. Obrtnik, ki danes ne zna drugega, kakor tisto mehanično ročno delo, ki se ga je še kot vajenec pričel, je nasproti svojim izobraženejšim tovarišem in spretnim konkurentom največji revež. Drži se svojih starih načel in navad ter celo sovraži novodobne naprave in izume, namesto da bi se dan za dnem strokovno izobraževal in se izkušal povspeti na ugledno gmotno, socialno in gospodarsko stališče.

* Iz »Obrtnega Vestnika«, štev. 12.

Teoretično izobrazbo, ki je neobhodno potrebna za dober in ugoden obrtniški stan, pa mora obrtnemu naraščanju nuditi obrtnonadaljevalna šola. Take šole obstoje danes po vseh deželah in državah. V Avstriji, osobito na Dunaju, so te vrste šole naravnost sijajno urejene. Na Dunaju kakor tudi v Pragi ima po veliki večini vsaka obrtna zadruga svojo strokovno šolo, v kateri poučujejo obrtniki strokovniki v vseh panogah strokovne izobrazbe in vede. Kje so časi, da bomo pri nas samo mislili smeli na to, da si bodo obrtne zadruge ustanovile svoje lastne strokovne šole. Za to nam manjka še vseh predpogojev: no, pa upajmo, da bo do tega prei ali slej prišlo. Za enkrat pa moramo storiti vse, da se našim obrtnonadaljevalnim šolam zjamči obstoj in ne smemo popustiti od naših zahtev, da se obrtnonadaljevalne šole podpržavijo. Skrbeti moramo za to, da se naš obrtni naraščaj z vso resnostjo pripravi na svoj bodoči poklic in da se z vso vnemo in veseljem usposobi za boj, ki ga čaka v socialnem kakor tudi v gospodarskem oziru v najbližji bodočnosti. Preprečiti moramo našemu obrtnemu naraščanju, da bi se potikal po kinih, gostilnah in kavarnah, zlasti pa, da se ga sili biti član organizacij, ki mu vse drugo nudijo, kakor pa duševno in telesno vzgojo. Naši učni moštri in vsi drugi poklicni činitelji naj se zavedajo kako težko odgovornost si nalagajo, če dopuste, da se obrtniški naraščaj potaplja od dne do dne in izgublja od pravih dobrih potov.

Zatorej pozivljamo v imenu socialne pravičnosti, v imenu kulture in napredka, v imenu vseh dobrih in zavednih obrtnikov, kakor tudi v imenu deželne zveze obrtnih združenj kot centralne organizacije obrtnikov v Sloveniji, da merodajni krogi take oskrbe, da se zasužura bodoči obstoj obrtnonadaljevalnih šol s tem, da se dobe potrebna denarna sredstva, da se v jeseni otvorijo šole in store vsi potrebni koraki, da se obrtnonadaljevalne šole podpržavijo in nastavi zadostno število strokovnikov, ki bodo vajence in vajenke poučevali o stroki, kateri pripadajo.

Če se je poskrbelo za polno otvoritev srednjih šol, ki jih je deloma preveč, naj se skrbi tudi za to, da se nudi obrtnemu in trgovskemu naraščanju potrebnih strokovnih in nadaljevalnih šol, ker iz tega naraščaja bodo postali dobri in zavedni pridobitni krogi, ki bodo sebi in državi za ugled, bodoči davkoplačevalci ter najkoristnejši člani človeške družbe.

Vse obrtne zadruge se pa tem potom pozivljajo, da zastavijo v svojih krajih ves svoj vpliv, svojo fizično in denarno pomoč, da se povsod, kjer je potreba, v jeseni otvorijo obrtnonadaljevalne šole.

—t V 12. številki letošnjega »Kmetovalca« smo čitali sledeče:

Barjanski kmetijski fantje so napravili v binokosnih praznikih pod vodstvom T. Grčarja, šolskega voditelja na Barju, kmetijsko poučni izlet na kmetijsko šolo na Grm pri Novem mestu. Čeravno na praznik, ko ima vsak človek rad mir, sta nam ravnatelj kmetijske šole, gospod kmetijski svetnik B. Skaličev, in strokovni učitelj gospod F. Malasek, več ur razkazovala prav vse zanimivosti tega zavoda. Ogledali smo si učilnice, učila ter razen vinogradov prav vse panoge kmetijstva. S poljudnim razjasnjevanjem sta nas navduševala za lep, častni kmetijski stan. Brezplačno kosilo in kozarec »dolenjca« nam je posebno dobro prijalo po 72 km dolgi vožnji s kolesi. Odnegli smo z Grma najlepše spomine in si zapisali v srca lepe nauke. Omenjenima gospodoma najlepša in priskrba zahvala! — Obiskali smo pa tudi lepo šentrupersko dolino s krasnimi griči, prepreženimi z vinsko trto. Šolski ravnatelj v št. Rupertu, gospod N. Lunaček, nam je razkazal šolski vrt ter moderno urejeni čebelnjak. S praktičnim in teoretičnim predavanjem o čebelarstvu nas je tako navdušil, da smo vsi sklenili oprijeti se čebelarstva. Tudi niemu najlepša hvala! — Taki kmetijski izleti v prostem času so posebno važnega pomena, in sicer za: 1. spoznavanje krajev in običajev; 2. spoznavanje zemlje in različno obdelavo; 3. trpljenje kmetov po raznih krajih z ozirom na kakovost in lego zemlje; 4. spoznavanje raznih kulturnih rastlin; 5. medsebojno spoznavanje kmetovalcev njih težnje ter krpitev samozavesti; 6. ljubezen in spoštovanje do njih, ki žive in delajo za povzdigo kmetijskega stanu. — **Izletnik.**

Ali je vaša šola že vposlala prispevek za Neratov temeljni kamen »Učiteljskemu domu v Mariboru«? Ko dajemo drugim, dajmo tudi sebi!

Naše narodno prosvetno delo.

Šolski odri in pevski zbori.

—po **Pobrežje pri Mariboru.** Kakor vsako leto so tudi letos učenci tukajšnje šole dne 25. junija priredili sklepno veselico. Nastopilo je čez 50 učencev. Glavne točke sporeda so tvorile igre: »Razbiti vrč«, »Sneguljčica«, »Šivilja Klara« in nastop mladih godcev. Izkazali so se posebno najmanjši na šoli. Veselica je v vsakem oziru izborna potekla.

—po **Dolnja Lendava.** Učenci tukajšnje drž. osnovne in drž. mešč. šole so priredili 27. junija popoldne in na Vidov dan zvečer igro »Pogumni Tonček«. Prvi predstavi je prisostvovala šolska mladina iz Dolnje Lendave in Dolge vasi, drugi pa odrasli. Igra je bila dobro naučena in vloge srečno razdeljene, tako, da je uspela nad vse pričakovanje. Največje zasluge pri celi prireditvi imata režiserja Mirko Klanjšček in Ivanka Runovec. Tudi ostali učiteljski zbor je storil svojo dolžnost. Igra je posetilo v pretežni večini madjarsko prebivalstvo, ki je dobilo od tukajšnjega prosvetnega dela najboljši utis. Moralni uspeh je bil vsekako velik.

—po **Ob sklepu šolskega leta,** dne 28. t. m. je priredila šola v Rovtahu pri Logatcu razstavo dekliških ročnih del, ki je bila prav zadovoljiva. Občinstvo se je jako zanimalo zlasti za čipke in stenske preproge. Pri tem ima največ zaslug gđ. učiteljica Iva Kunc, ki je uredila razstavo prav okusno. Predlogu tukajšnjega krajnega šolskega sveta, da se počaka z razstavo še drugi dan, t. j. na praznik sv. Petra in Pavla, je šolsko vodstvo ugodilo in tako se je obisk občinstva znatno izpopolnil. Ob tej priliki je zabavala udeležence tudi šolska mladina z raznimi deklamacijami in ljubkim petjem. Pobirali so se tudi darovi za revnejše otroke. Nabralo se je skupaj 495 K.

—po **Velike Lašče.** Tukajšnja šolska mladina je pod vodstvom svojega učitelstva v tem šolskem letu priredila že dve šolski zabavi v korist revni šolski mladini, in sicer to pot na praznik sv. Petra in Pavla 29. t. m. pod naslovom: »Vidovdanska proslava«. Popoldanski spored je tvorila razstava risb in pisank šolske mladine vseh razredov, ženskih ročnih del, del iz gline in deloma iz lesa. Nečemo popisovati utisov, ki so jih posamezni izdelki napravili na gledalce: omenim naj le, da so roditelji zatrievali učiteljstvu svojih otrok, da kaj tako lepega še svoj živ dan niso videli in da je učiteljstvo s to šolsko razstavo dokazalo, da si je svesto svojega zvišenega poklica, katerega naloge izpolnjuje v polni meri. — Popoldansko prireditev, ki se je vršila na prostem, je otvoril s primernim nagovorom g. nadučitelj Fran Štefanič. V svojem nagovoru je v kratkih stavkih očrtal dušo srbskega dela našega naroda in podal zanimiv pregled pomembnih momentov iz srbske povestnice, s posebnim ozirom na moralni vpliv Vidovdanskega poraza, ki je položil temeljni kamen nadaljnjemu srbskemu kulturnemu delu. Navdušen aplavz je pričal, da so navzoči v duhu stopali s Kosovskega polja roko v roki z brati Srbi in prisegli: delati in živeti le v prosih naše mile domovine Jugoslavije. — Dalje je sledilo več pevskih točk in deklamacij. Osobito pesmi: »Biljana« (makedonska narodna) in »Višnjičica« ter »Popuknil je«, so žele obilo odobravanje. Mal pevske zborček je izvajal omenjene pesmi ljubko in z občutkom, za kar gre zahvala tukajšnjemu učitelju srbohrvaščine gosp. Dušanu Ivanu Šestanu, ki nas pa žal s prihodnjim šolskim letom zapusti. — Deklamaciji »Tinček pobal inček« in »Raca in račka« sta vzbudili vseobče občudovanje nad tako izvanrednim razumevanjem in skoro umetniškim prednašanjem. Priznati se mora, da kraji, ki so nam dali Trubarja, Stritarja in Levstika, niso še izčrpani na talentih. Da pa se v učencih vzbudi in razvije njih duševne zmožnosti, je treba večje roke, ki je bila v tem slučaju gospodična učiteljica Anka Somrakova, katere trud je bil ta dan s priznanjem poplačan. — Sledil je tudi primerno pripravljen dramatični prizorček: »Martin Kopač«, ki ni prav nič zaostajal za obema deklamacijama, kar je zopet zasluga že omenjene, nemurno delujoče gospodične učiteljice. — Telovadni nastop dečkov in deklic s prostimi vajami, 40 po številu, ki je bil v izvajanju pri deklacijah tako precizen, da bi delal čast najboljšemu telovadnemu društvu v Ljubljani, je pričal, da se tudi telovadba v Tyrševem telovadnem sestavu na tukašnji šoli prav pridno goji. Pa tudi vaje na gredi, ki so jih izvajale deklice in telovadne skupine dečkov, so dokazale, da je dotični g. učitelj posvetil

telovadbi velik del svojih zmožnosti. — Prireditev je zaključila skupina vseh dečkov in deklic, ki je bila po svoji sestavi krasoti naravnost impozantna in je žela nepopisen aplavz. Nato je bila sodelujoča mladina primerno pogoščena s pecivom in drugim dobrotami. Moralni in gnotni uspeh je od februarске prireditve znatno napredoval. S to prireditvijo je naše učiteljstvo ponovno dokazalo, da kljub različnim očitkom in zaprekam od strani neukega ali pa zaslepljenega ljudstva ne drži rok križem, in da mu je prosih naroda prva in glavna naloga. S tem dnem si je šola pridobila zopet lepo število prijateljev, ki naj od dne do dne raste, da zamoremo konečno reči: slovenski narod nima ni enega neprijatelja šole.

Končno moramo omeniti tov. Fr. Rupnika, ki si je stekel s svojo agilnostjo največ zaslug za to prireditev.

Prijatelj šole.

—po **Iz Ljubljane.** — VI. deš. o. s. šola je priredila v telovadnici dne 27./6. ob 19. uri še nenatisnjeno spevoigro »Osvobojenje« našega vrliga tov. »Emila Adamiča, besedilo pa pesnice Utve - Premkove. Na sporedu so bite tudi telovadne vaje in deklamacija. Telovadnica je bila prenapolnjena starcev in gostov; mnogo jih je moralo oditi, ker ni bilo prostora. Povabilu se je prav rad odzval generalni konzul CSR g. dr. Beneš, predsednik »Glas. Matice« g. Prunk, viš. šol. nadz. g. Gangl, g. okr. šol. nadz. Hočevar z gospo in več drugih povabljenecv.

Prireditev je dosegla popoln uspeh. Ploskanje je pričalo o splošni zadovoljnosti. G. dr. Beneš je izjavil: »Nisem si mogel misliti, da morejo prirediti otroci nižje šole kaj tako dovršenega. Častitam poštvovalnemu učiteljstvu in vztrajni mladini.« Nevstrašno sta se lotila dela tovariša Petrovec in Herbst. Njihov trud je poplačal s priznanjem naših ocenjevalcev, katerih polvalo jima je naslednji dan izrekel šol. vodja pričiči mladine.

Drugi dan po razdelitvi sprječeval se je prireditev ponovila popoldne za dečke, popoldne za deklice šišenske sote. To je bilo veselje med otroci. — Učiteljstvo je pozabilo trud, mladini pa ostanejo v neizbrisnem spominu navdušene deklamacije, krasno petje in mične telovadne vaje. — Prihodnjic zopet na svidenje!

—po **V Loki pri Zidanem mostu** se je vršila 25. pr. m. sklepna šolska veselica. 25 učencev in učenek je kaj posrečeno predstavljalo razne stanove. Učenci so tudi zapeli par tri- in štiriglasnih pesmi, izvajali redovne in proste vaje s petjem ter nastopili v dveh živih slikah. Mnogo veselja je nudil otrokom »ribji lov«, kakor tudi skakanje v vrečah, ubijanje lonca t. dr. Zabave, smeja in veselja ni manjkalo. Pogoščeni so bili otroci s hrenovkami, žemljami, čajem in sladkarijami. Iz prijaznosti je sodelovalo tamburaško društvo »Sloga« iz Hrastnika, ki je s svojim lepim tamburanjem zelo povzdignilo že itak židano voljo. Dohodki veselice same so krili vse precejšnje stroške in je še ostalo za nabavo orodja za šolsko delavnico okrog 5000 K.

—po **Dob pri Domžalah.** V nedeljo, 25. junija je priredilo tukajšnje učiteljstvo mladinsko igro v petih slikah »Kralj Matjaž« in spevoigro »Letni časi«. Prireditev je tako dobro uspela, da se je morala dne 28. junija ponoviti, združena z vidovdanskim slavnostjo. »Kralj Matjaž« je bil jako primeren za ta dan, ker je njegova vsebina strogo narodna. Škoda le, da je tehnično zelo težak in so monologi nekaterih vlog preučeni in predolgi, na pr. Ded. Puščavnik. Škrat, česar bi za mladinske igre ne priporočali. Igra zahteva zelo dobrega režiserja in odra. Avtorici, ki nam je podala s to igro res nekaj našega domačega, tem potom najlepša hvala. Upamo, da nas kmalu zopet iznenadi z novim delom. Hvala pa tudi vsemu učiteljstvu, ki je z vso marljivostjo sodelovalo in pripomoglo k lepemu uspehu. Posebno pa g. voditelju Matiji Hitiju, ki je res dovršeno naučil pevске točke za »Kralja Matjaža« in »Letne čase«.

—**Šolski koncert v Ljutomeru** so priredili dne 2. julija v telovadnici Narodne šole v Ljutomeru ljudskošolski malčki s sodelovanjem učenk in učencev meščanske šole s spremljevanjem salonskega orkestra učiteljstva in na počitnice došlih dijakov užitek poln koncert. Spored je bil sledeč: 1. M. Grošljeva: »Kraljici Mariji« ob venčanju našega ljub. kralja. 2. Volarič: »Slov. mladenkam«, pevski valček s spremljevanjem sal. orkestra. 3. E. Adamič: a) »Vesela pesem«, b) »V gorah«, c) »Uspavanka«, sopran-solo (Elv. Zemljič), klav. (Vera Kajč). 4. E. Adamič: »Dudeldajčki«, ženski dvosp. 5. J. Pec: »Potovanje po domovini«, spevoigra s

spremljevanjem sal. orkestra. Še nam do ne zvonči otroški glaski v duši, še jih vidimo pred sabo jasne, mirno uprte poglede tja v pevovodjo, nad vse zaslužnega tovariša Zacherla. Vse še doni, živi pred nami — poslušalci, gledalci, ki nimamo besed, dovolj pohvale izražajočih, ne ploskanja, dovolj gromčega priznanja in navdušenja. Ta mirni nastop, disciplina: to vzorno prednašanje deklamacij v spevoigri! ti ljubki solospeli! Častitamo vrlemu učiteljstvu, v prvi vrsti neutrudno delavnemu tov. Fr. Zacherlu, ki se ves žrtvuje mladini in pesmi, k sijainemu uspehu prireditve! Častitamo pa tudi tebi, Ljutomer z okolico, da imaš v mladini svoji tako svetlo bodočnost! Navdušeni želimo, da se prireditev ponovi morebiti na kakem izletu v bližnjo okolico.

Književnost in umetnost.

JEDNA ANKETA O SRPSKO-HRVATSKIM ODNOSIMA.

(»Srpski Književni Glasnik.«)
(Nastavak.)

S. Pandurović (Becgrad). »Opšti i osnovni razlog i takvim srpsko-hrvatskim odnosima i svima rdavim odnosima u našoj zemlji leži, po mome neizmenljivom i suviše čvrstom uverenju, u opštoj moralnoj devalvaciji koja je nastupila posle rata u korupciji koja se, kao zaraza, raširila gotovo po celom organizmu našega društva. To zlo, ili bolje taj zločin prema narodnoj i državnoj zajednici, stvorio je i krizu srp.-hrv. odnosa, kao što je stvorio finansijsku, saobraćajnu i moralnu krizu u zemlji.« Kako me, međutim, niko ne bi mogao uveriti da postoji kakav instinktivni i razumljiv anagotizam izmedju naših narodnih masa u Sumadiji, Zagorju, Vojvodini, ili Damaciji, meni ostaje da verujem da je jedini krivac za današnje stanje u našoj zemlji samo naša **inteligencija**, koja uvek stvara i svako zlo i svako dobro u svom narodu i bez koje se, na kraju krajeva, inak ne može.« »Ako je ta inteligencija krivac, i ako svaki zločin treba kazniti, ostalo bi još pitanje: ko će kazniti? Neka mi je dopušteno reći, da će taj sudija biti svakako sam **narod**, koji je po cenu velikih žrtava ostvario svoje ujedinenje i koji instinktivno ne će dopustiti da te žrtve budu uzaludne.«

Dr. Ivan Paleček (Vukovar). »Pošto se naša državna zajednica mora organizovati, i pošto držim da nije moguće da se to postigne u potpunoj saglasnosti, to ne vidim drugoga načina da se naša država organizira, nego odlukom većine svrhu Srba, Hrvata i Slovenaca.« »Potpuna saglasnost je dakako bolja. To je ideal. Al ako se taj ideal ne može dostići, onda je majorizacija svakako mnogo manje zlo nego minorizacija, i još mnogo manje zlo od separacije ili amputacije.« »Prihvatom jednoga narodnoga imena za sve nas nestajati će plemenske diferencijacije. Stoga treba prihvatiti ime jugoslovensko, ime dakle koje će označivati naše zajedničko, naše jedinstveno narodno biće i jedinstvenost naših plemenskih, narodnih težnja. Naisnažniju propagandu za jugoslovensko ime treba da uzmu u svoje ruke intelektualci iz svijui dijelova našega naroda a široki narodni slojevi ne će joj se ozbiljno suprotstaviti.«

(Dalje prihodnjic.)

—**k. Alojzij Gradnik: Pot Bolesti.** Gradnikove pesmi tvorijo prvi kamen spomenika bolesti naše neodrešene domovine, ki naj pride v srca nas odrešencev, oziroma nam naj vlije moči za širjenje ideje nadaljnjega odrešitvenega dela. Tolminski punt, solnce v Brdih, noč v Medani, Cerkno, na Erjavčevem grobu, Renče, Šmartno, Solkan, Kostanjevica, Gorica, so živi klci nam za bodočnost. Poleg čistosti in blagodnečnosti jezika se odlikujejo Gradnikove pesmi v milini in so izraz nežnih in globokih čustev naše neodrešene domovine. Prepričani smo, da bodo te pesmice našle pot tudi v šolske sobane in da jih ne bodo mogla prezreti naša šolska berila na višjih stopnjah.

—**k. Letno poročilo I. mestne šest-razredne deške osnovne šole v Ljubljani** o šolskem letu 1921./22. je sestavil ravnatelj Jakob Dimnik. Vsebinske je prav dobra. Na čelu nekrolog po kralju Petru I. Osvoboditelju, nato slika velikega pokoinika, potem manifest kralja Aleksandra ter njegova slika z autogramom. Življenjepisi kralja Aleksandra I. obsega njegovo mladost, prestolonasledništvo, balkanske vojne, regentstvo, svetovno vojno, ujedinenje SHS, prvič na Slovenskem in v Ljubljani, zaroko in poroko ter rodovnik rumunske dinastije. Slika, ki kaže novoporočeni kralj, par je posebno lepa. Nato slede poročila: Šolsko oblastvo. — Učiteljski zbor. — Statistika. — Imenik

učencev. — Letopis. — Vmes so uvrščeni reki pesnikov in pisateljev. Šola je imela 13 razredov s 612 učenci, 1 pravoslavne, 11 srbohrvatske narodnosti, 5 raznih narodnosti. Nesposobnih je bilo 67 in neizprašanih 3. Za vstop na srednje šole je priglasenih 95, v meščanske šole pa 33.

—k **Srpski Književni Glasnik**, knj. VI. br. 3. od 1. juna 1922, ima sledeči sadržaj: Otac, pripovedka od B. B-vič. List prepodobni, pripovedka od Aleksija Remizova, Zimzelen i Uvijek, pesme od Dragutina M. Domjanića. Bela pesma, pesma od Momčilo Nastasijevića; Anketi o srpsko-hrvatskim odnosima (V.): Dr. Tomislav Tomljenović, Aleksa Šantić, Lujo Vojnović, Jaša M. Prodanović; Prilozi proučavanja violentnog tipa (I.) od Dr. Mil. Nedeljkovića, Godišnjica smrti Jovana Skerlića od Milana Grola, Ruske knjige od Evgenija Aničkova; Umetnički pregled piše Nikola Stanarević; Politički pregled piše Inostrani i Privremeni; Ocene i prikazi; Beleške.

—k **Šest mladinskih iger**, Josip Ribičič in Ivan Vouk. Trst. — Ribičič bo znan našim šolskim odrom že po »Kraljestvu palčkov«. S šestimi mladinskimi igrami sta z Voukom podala zopet nove snovi za naše šolske odre. Zbirka obsega sledeče igre: 1. Vraze, vesela igra v treh dejanjih. 2. Škrat, vesela igra v dveh dejanjih. Glasbene točke uglasbil Ivan Grbec. 3. Čudodelna srajca, igra v enem dejanju. Glasbene točke uglasbil Ivan Grbec. 4. Mladje, slika v enem dejanju. 5. Pri sv. Petru, slika v enem dejanju in 6. Voukova Trije snubci, po Milčinskem, vesela igra v treh slikah. — Mladje in Pri sv. Petru bi bile izključno za otroke, medtem ko bi druge igrice vzbudile mnogo smeha in privlačnosti tudi v ljudstvu. Uprizoritev ni zvezana s težavami, zato smo prepričani, da se bodo igrice hitro razširile po naših šolskih odrih.

—k **Zbirka važnejših novih naredb in odredb** za osnovne in meščanske šole ter učiteljska v Sloveniji. Sestavil za l. 1921. — Prvi zvezek te zbirke je izšel v Sloven. Šol. Matici in že iz te izdaje nam lahko izpriča učiteljstvo, posebno pa šolski voditelji in ravnatelji, kolike praktične vrednosti je ta zbirka. Zato bi se nam zdelo bolj umestno, da bi še nadalje ohranila S. Š. M. zbirko šol. zakonite uredbe v svojem programu in bi se ne omejevala le na Slovenijo, ampak bi seznanila učiteljstvo z zakonitimi šolskimi uredbami v drugih prosvetnih področjih. Posebno tedaj bo to polje plodonosno, ko izide šolski zakon in izvršilne naredbe k njemu. Bojimo se, da II. del zbirke iz tega vzroka ne bo prišel tolikemu krogu učiteljstva v roke kot prvi. To pa obžalujemo posebno iz vzgojnega ozira, ker je tudi premalo poglavitna učiteljstva v šolsko zakonodajo in uravno ureditev krivda marsikateremu nedostatku v našem šolstvu. — O zbirki moramo reči, da je nie sestava temeljita in najdemo vse važnejše in glavne urejene prosvetne zadeve v njej. Sestavitelju želimo le vztrajno nadaljevanje v tej smeri.

—k **Čiča Tomina koleba**, kako su živeli severoameriški robovi. Po engleskom izvorniku, koji je napisala M. Beecher Stowe, za odrasliju decu, na srpski preveo Andrija M. Matić. Drugo izdanje. Pre četrdeset godina izašao je ovaj roman prvi put na srpskom jeziku. Taj roman je napisala znamenita američanska književnica Harriet Beecher-Stowe i izašao je prvi put u novinama, a potom u obliki knjige N. V. S. rodila se je 14. jun. 1812. Otac joj je bio sveštenik. Bila je u prvi mah učiteljica na devojčskoj školi, koju je podigla njena starija sestra u Bostonu. Udala se za profesora bogoslovije po imenu Calvin E. Stowe a umrla 1. julija 1896. god. Pisala je mnogo a s »Čiča Tominom kolebom« stekla je svet-skoğa glasa.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društva v Sloveniji.

SKUPNO ZBOROVANJE UČITELJSKIH DRUŠTEV ZA OKRAJE MARENBERK, SLOVENJGRAD IN MEŽIŠKO DOLINO se vrši v Dravogradu v sredo, 19. t. m. Referati: 1. Delo obmejnega učiteljstva (ref. iz Mež. dol.). 2. O risanju (ref. D. Humek). — Pričetek opoldne.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje dne 20. julija v Mariboru v mali dvorani Narodnega doma ob 10. uri predpoldan po sledečem sporedi: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo o seji širjega sosveta.

(Tov. M. Godec.) 3. Organizacija kmetijsko-nadaljevalnih šol. (Tov. J. Klemenčič.) 4. Predlogi. — Albin Spreitz, t. č. predsednik.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SLOVENJGRAŠKI OKRAJ** zboruje glasom društvenega sklepa v sredo dne, 19. julija ob 12. uri v Dravogradu skupno z mežiškim in marenberškim učiteljskim društvom po vzporedi, ki ga objavi učiteljsko društvo za Mežiško dolino. Po skupnem zborovanju ima društvo v kratkem sestanku razgovor o internih društvenih zadevah. Posebna vabila se ne bodo pošiljala. Udeležba je obvezna. — Predsednik.

+ **UČIT. DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ**. Kakor dogovorjeno, sešli smo se Laškega okraja tovariši in tovarišice dne 6. maja t. l. v prijaznem Dolu pri Hrastniku na majniško zborovanje. Krasen dan je bil to, in sicer iz dveh vzrokov. Enkrat, ker je bilo vreme majniško prikladno in drugič, ker smo našli vsestranski užitek, duševni in telesni. Prvega v tovariško ljubkem zborovanju, med katerim nam je dragi naš mojster Černež podal smernice za medsebojno občevarje, poslajene s humorjem lastnih doživetij, za kar mu naj danes izražamo ponovno zahvalo. — Druzega pa v preskrbljeni dobri in poštini postrežbi in šaljivi »zabavi na meh«! — Ne smemo pa zabiti hospitacije v II. razredu pri tov. Vitku Jurku, kjer smo se divili uspehom hitrega računanja in ljubkim pesmicam. Ta dan je bil dan uživanja, kakoršnega že davno nismo imeli. Sai so se dvigali tudi ja velikelji v čast Terpsihore! — »Non semper saturnalia erunt«.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ŠMARSKO-ROGAŠKI OKRAJ** je zborovalo dne 14. t. m. na Slatini. V svojem govoru se je predsednik tov. Kurbus spominjal minole poroke Nj. V. kralja Aleksandra I. s kraljico Marijo Rumunsko. Po navdušenem govoru je zaorilo iz duš vseh zborovalcev prisrčen in močan življio! Spominjal se je tudi 2. maja t. l. umrlega M. Nerata, ki je oral ledino na pedagoškem polju in je bil celih 36 let urednik »Popotnika«. Slava njegovemu spominu!

Predavanje tov. Črnagoja o šolskih vrtovih: Delo učitelja je ogromno. Iz priprostil živali vzgojiti zdravega, inteligentnega človeka, ni lahko naloga že zato ne, ker ljudstvo tega ne pojmuje. A mi vcepamo mladini volje do dela in to dosežamo ponajveč z delom na šolskem vrtu. Vzroki zanemarjenja tega prav koristnega vzgojnega sredstva tičijo deloma na učiteljih samih, na pomanjkanju delavcev, na slabem in napačnem semenu in na orodju. V krasen vrt se radi obračajo pogledi mimoidočin in uspehi, ki jih opazujejo na vrtu učitelja, se širijo od hiše do hiše. Že zgodnje vstajanje daie občanom lep vzgled in kmalu se ugled učitelja zviša: enakopraven je s kmetom, in ker je učitelj, ga čislajo tembolj. Iz šolskega vrta je dajati občanom rastline kolikor mogoče brezplačno, da se jih pridobi zase in za šolo, kar je v zvezi z obiskovanjem poduka. Z nesebičnim postopanjem pridobivamo polagoma vse občane. Barjan je revež, a za šolo je vnet in udan idealnemu učitelju s celo dušo. In dosega te udanosti je naloga učitelja. Iz vrta dajamo otrokom cvetlice, kajti vsaka hiša je vesela kakega daru iz rok učitelja. Znanje kmetijstva naj si pridobi učitelj potom knjig z opazovanjem narave in kmeta ter s presojanjem. V slučaju pomanjkanja gnoja, naj si učitelj pripravi kompost ali pa naj si pomaga z umetnim gnojem. Za obdelavanje zemlje je treba pripraviti sebi primerno orodje. Pošolsko delo na vrtu je največje razvedrilo, ki nam daje čilosti, prožnosti duha in, kar je glavne valuto regulira. Efekt se doseže z natančnim razvrščanjem. Vse v vrsti: vrtnice, klinčki, sadike itd. Končno nam še obrazloži: čemu cepimo vrtnice tudi na koreninah? Da izpopolnimo vrzel med dvema visokima vrtnicama, je treba cepiti na koreninah, da vzklie vmes nizka vrtnica. — Živemu, z raznimi anekdotami prepletenemu predavanju, je sledilo v dokaz zahvale burno in dolgo ploskanje.

Nadaljevalno predavanje predsednika tov. Kurbusa. Ponovno nas uvaža z živim slikanjem v Srbijo. Prav posebno nam predčuje veličino v bizantinskem slogu zidane bazilike na Oplenacu, kjer leže telesni ostanki kralja Petra I. Osvoboditelja. Nato nam začenja razkladati doime svojega potovanja glede kulturnih in gospodarskih razmer. Rodbinsko življenje je združeno in veselo je gledati dekleta v pristni srbski noši, ki se sučejo okoli hiše. Zemljiške knjige nima Srbija; ozki neobdelani pasovi tvorijo mejšča. Kmet je izobražen, zlasti v Stari Srbiji, kjer je tudi združništvo v bujnem cvetju.

zlasti vinarsko, sadnega drevja ne goje, ker ne uspeva. Kmetijstvo jako cvete posebno v Moravski dolini, ki ne zaostaja za Banatom. V šolstvu niso za nami. Sicer so šole po večini pritične, a praktične. Cerkve so jako preproste. Državnih posestev je precej. Sedajna generacija ne more pozabiti grozodejstev Bolgarov, zato ni misliti na njih »dobro« voljo. Iz govorov ob prilikah sprejemov je posneti troje glavnih misli: bratstvo, ljubav in enakost. — Živahno ploskanje je sledilo predavanju našega agilnega predsednika.

Slučajnosti: Blagajničarka tov. Zupančičeva se poslavlja v posebnem govoru in preda svoje posle tov. Debelakovi. Tov. Leckarjeva predlaga pristop vseh tovarišic h »Kolu jug. sester«. Tov. Burdian prosi, naj se mu dološlje kmalu prispevke za Dobnikov spomenik. Tov. Verk prosi, naj se določi delegate za skupščino.

Učiteljski pevski zbor se ustanovi pod vodstvom tov. Lebana. V to se določi, da bodo odslej zborovanja menjaje v Šmarju in na Slatini. Prihodnje zborovanje bo v Šmarju začetkom oktobra.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SVETOLENARTSKI OKRAJ** je zborovalo dne 22. junija t. l. pri Sv. Trojici Sl. g. s povoljno udeležbo. — Pred zborovanjem je bila pevska vaja; za vse pevce je obvezna, tudi basista.

Otvoritev. Predsednik se v znešenih izrazil spominja veselega dogodka vršeč se dne 8. junija t. l. v Beogradu, da je mila osoda naklonila našemu dragemu vladarju Nj. Veličanstvu kralju Aleksandru I. blago soprogo, državi pa mater — kraljico Marijo. Bog jih živi! Navzoči so stoji zaorili »Živijo« in zapeli: Bože pravde! Nato prisrčno pozdravi posebno goste iz Negove tov. Korošca in Goloba, omenja se opravičenje tovarišev od Marije Snežne, Sv. Jurija Sl. g., Sv. Ane in Sv. Rupert, njih odsotnost velja 10 Din za učiteljski dom v Mariboru glasom sklepa, kajti udeležence je stalo najmanj trikrat to svoto. Ta sklep ostane stalen in v evidenci vkljub opravičenju.

Zapisnik občnega zbora se je v celoti odobril kazoč 5 kratno lansko zborovanje in obilno društveno delovanje.

Dopisi: Naše društvo je član »Tvor-nice učil in šol. potrebščin«, posamezni člani v tem času in v teh razmerah ne morejo pristopiti kot udi, ker draginja raste. Iz tega vzroka tudi ne pristopijo kot posamezni člani k »Zvezi kulturnih društev«, pač pa se strinjaio z njih smotrom, ki ga podpirajo. Glede zbiranja darov naši deci na Koroškem in Juljski Benečiji store vsi svojo narodno dolžnost, ki nikdar in nikoli ne sme zastati, dokler se ne združi naš mili narod. — O razprodaji blokov se pohvalno omenja le tov. Perger, ker je razpečal oz. poravnal cel blok, vse druge šole se še odzovejo svoji dolžnosti, danes nabran znesek 30 Din se odpošlje konviku po položnici. — Poročilo predsednikovo o seji širšega sosveta UJU je bilo vrlo zanimivo, po dolgem razmotrivanju posameznih točk, sprejete z glasnim odobravanjem, se je tov. predsedniku za njegov trud izrekla zahvala vseh navzočih. Referat o praktični telovadbi na osnovni šoli po tov. Jos. Velnarju je žel občno priznanje vsled dobrega praktičnega izvajanja; njemu se je tudi čestitalo na imenovanju nadučiteljske službe v Sv. Lenartu Sl. g., na mnoga leta!

Referat F. Jakopeca se preloži na prihodnje zborovanje radi tesnega časa. Delegatov za del. zborovanje Zveze v Celju se ni volilo, ampak sklenilo se je, da ima še nadalje po dosedanjih smernicah delovati, naše društvo ostane »Zvezin« član ter prispeva svoj obolos. — Delegatom k II. pokrajinski skupščini na Bledu dne 2. in 3. sept. t. l. se oglašita tovariša Jos. Velnar z g. tov. Amalijo in tov. Ciril Vobič z g. tov. Emo, ki zastopata predsednika in namestnika oz. voljenega člana.

Sklene se tudi radi splošne naraščajoče draginje, naj se krajevni razredi ukinejo in uvede povsod enakost odškodnine v teh nenormalnih časih. Na deželi je vsaka reč dražja radi vznemene, nekateri pa že domačim pretiravajo cene živil, da je težko shajati z vsem.

Zaključitev zborovanja ob 1 uri. Predsednik se toplo zahvali udeležencem za stanovsko zavest, jih spodbuja k vztrajnemu delovanju za naš smoter, da stojimo kakor zidi grada in jednotni v slogi, želeč vsem srečne, vesele počitnice.

+ **MARNBERŠKO UČIT. DRUŠTVO** je zborovalo dne 21. junija t. l. na Muti. Pri otvoritvi se spomni tov. predsednik poroke Nj. V. kralja Aleksandra. Tov. M. Lešnik nam je temeljito poročal o izpremembah v načrtu šol. zakona, objavljena v »Narodni Prosveti«. O seji širjega sosveta UJU pov. Ljubljana je obširno

poročal tov. Womer. Obema poročevalcema so zborovalci z zanimanjem sledili. Za delegate za drugo skupščino so se določili: Ivan Womer, Ivanka Vidmarjeva nam, Joško Golob, Mara Črnovšek. K delegacijskemu zborovanju »Zveze« v Maribor se pošljeta: Womer in Golob. Društvo jima je dalo navodila, kakšno stališče naj zavzameta na tem sestanku. Kot ref. na prih. društvenem zborovanju za izpreminjevalne predloge poslovnika UJU pov. Ljubljana se določita tov. U. Hauptman in Jel. Klacer. Na predlog učit. društva za Mežiško dolino je društvo sklenilo, da zboruje skupno z istim in slovenjgraškim učit. društvom dne 19. julija t. l. v Dravogradu ob pol 9. uri. Najprej se vrši zborovanje posameznih društev o društvenih zadevah, nato pa skupno. Po poldne so igrali šolarji iz Mute igrokaz s netjem »Kralj Matjaž«. Igra je bila jako lepo uprizorjena. Lep uspeh je vsaj nekoliko poplačal požrtvovalno delo učiteljstva. Krasna vsebina igre ni lepo petje vzbujala v srcih mladine ljubav do domovine in svojega naroda.

Iz pisarne strokovnega tajništva — poverjeništa UJU.

—tajn. **Za vsesokolski zlet** se številno obračajo naši člani (-ice), da jim oskrbimo za zletne dneve stanovanja. Ker je to popolnoma nemogoče, naj se tozadevno obračajo edino na domača sokolska društva, ki jim oskrbi prenočišča potom JSS.

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl. **Alojzij Gradnik: Pot Bolesti.** Založba Jug. Pred škofijo v Ljubljani. Nevezana 10 Din, vezana 13 Din, v usnje vezana 30 Din.

—kpl. **Šest mladinskih iger.** Josip Ribičič in Ivan Vouk. Mladinska knjižnica »Prosvete« Trst — I. zvezek. Dobiva se v založbi »Jug«. Pred škofijo v Ljubljani.

—kpl. **Tiskovna zadruga v Ljubljani.** V naši založbi je ravnokar izšla knjiga Henrik Ibsen: Gospa z morja. Strani 160. Cena Din 15 po pošti 1 Din več.

—kpl. **Tiskovna zadruga v Ljubljani.** V naši založbi je ravnokar izšla knjiga H. Sienkiewicz: Z ognjem in mečem. Prev. dr. R. Mole. Cena snopiču 7 Din, po pošti 7.50 Din.

—kpl. **Slava Podlimbarskemu!** Narodnemu mučniku Franu Maslju v spomin napisal Ivan Vrhovnik. Izdali in založili: Šentpeterski podružnici Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Vsebina: mladost — vojak — v pokoju — pregnanec — človek — Slovenec — Jugoslovani — Slovan — pisatelj — proslava — reki iz »Gospodina Franja«.

—kpl. **Čiča Tomina koleba.** Kako su živeli severoameriški robovi. Na srbski preveo Andrija M. Matić. Izdaje i štampa učit. d. d. Natošević u Novom Sadu.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani — registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. junija t. l. **Din 284.912-70**

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vpslanih znamk za 2.50 D se ne odgovarja.

Štev. 3005.

RAZPIS KATEHETSKE SLUŽBE.

Na šestrazredni mešani osnovni šoli v St. Vidu nad Ljubljano se po odredbi višjega šolskega sveta z dne 27. junija 1922, št. 5344, razpisuje s šolskim letom 1922/23. na novo sistemizirano učno mesto za kateheta.

Prosilci za omenjeno mesto morajo biti usposobljeni za pouk verouka na ljudskih in meščanskih šolah.

Pravilno opremljene prošnje z osebno podpisnico, izpolnjene po vseh rubrikah natančno, je vlagati po predpisani službeni poti do dne

24. julija 1922

pri podpisnem uradu.

Okrajni šolski svet za okolico v Ljubljani dne 6. julija 1922.

Predsednik: Dr. Ferjančič I. r.